

Rigsdagsvalget den 15. Juni 1893.

Udfaldet var følgende:

I. Første Valgkreds.

A. Haderslev Amt.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.			15. Juni 1893.		
	Johann- sen	Bach- mann	Mahlke	Johann- sen	Bach- mann	Strom- berg
Haderslev	408	730	23	434	683	38
1. Aarø	35	13	—	36	11	—
2. Hajstrup	77	29	—	75	23	—
3. Grarup	22	7	—	21	4	—
4. Øsby	72	35	—	70	27	—
5. Halk	70	15	—	78	28	—
6. Hejsager	35	15	—	30	18	—
7. Starup	77	19	—	93	13	—
8. Kjelstrup	14	20	—	16	21	—
9. Nørre Vilstrup	13	15	—	8	17	—
10. Sønder Vilstrup	11	37	—	8	35	—
11. Mastrup	71	32	—	67	29	—
12. Hoptrup	35	19	—	38	19	1
13. Sønderballe	43	31	6	46	27	—
14. Gl. Haderslev	40	50	—	45	51	3
15. Sønderrotting	23	7	—	29	10	—
16. Moltrup	70	8	—	83	10	—
17. Bjerning	27	14	—	33	16	8
18. Ladegaard I	11	32	1	13	30	—
19. Aastrup { Sillerup {	72	25	—	66	29	—
20. Vonsbæk	100	7	—	101	8	—
21. Overjersdal	35	19	—	50	19	—
22. Aruitlund	48	4	—	54	8	—
23. Ustrup	79	16	—	82	12	—
24. Skrydstrup	75	17	—	84	14	1
25. Ladegaard II	82	24	—	89	30	—
26. Hammlev	81	30	—	98	21	—
27. Aller { Stobbum {	66	18	—	70	17	—
Transport.	1792	1288	30	1917	1230	51

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.			15. Juni 1893.		
	Johann- sen	Bach- mann	Mahlke	Johann- sen	Baeh- mann	Strom- berg
Transport.	1792	1288	30	1917	1230	51
28. Anslet { Fjelstrup {	120	11	—	142	10	—
29. Bæk	39	11	—	45	7	—
30. Bjærndrup	40	2	—	39	2	—
31. Bøgeskov	102	4	—	90	8	—
32. Tyrstrup	120	19	—	131	21	—
33. Frørup	47	17	—	51	13	—
34. Hjørndrup	41	3	—	47	5	—
35. Steppinge	91	17	—	102	12	—
36. Vojeus	80	76	—	92	73	2
37. Oxevad	104	26	—	128	21	—
38. Lert	32	40	—	38	45	—
39. Simmersted	72	1	—	86	1	—
40. Kolsnap	120	11	—	129	14	—
41. Sommersted	37	41	—	43	46(2)*	—
42. Agerskov	110	4	—	128	4	—
43. Allerup	22	9	—	28	8	—
44. Arrild	43	25	—	53	26	—
45. Astrup	30	3	—	33	4	—
46. Bevtøft	61	5	—	66	5	—
47. Vodder { Gaansager {	95	10	—	109	10	—
48. Branderup	121	26	—	166	18	—
49. Brøns	80	9	—	85	12	—
50. Rangstrup	88	4	—	95	7	—
51. Arnum	102	32	—	119	29	—
52. Høning	38	9	—	36	8	—
53. Hviding	109	30	—	110	38	—
54. Hyrup II	34	1	—	36	1	—
55. Mellerup	34	0	—	43	1	—
56. Øster Gasse	59	14	—	62	7	—
57. Roager	70	11	—	80	13	—
58. Skjærbæk	85	53	—	77	66	—
59. Stenderup	38	16	—	42	22	—
60. Strandelhjørn	50	8	—	63	5	—
61. Tirslund	71	3	—	85	3	—
62. Toftlund	36	53	—	41	53	—
63. Rødding	66	40	—	82	45	—
64. Hygum	75	4	—	71	8	—
65. Fæsted	58	5	—	61	6	—
66. Hjortvad	21	8	—	23	4	—
67. Lintrup	33	3	—	42	3	—
68. Tornum	21	5	—	24	1	—
69. Dover	25	9	—	27	8	—
Transport.	4513	1966	30	4967	1925	53

*) To Stemmer afgaves paa Jebsen, Aabenraa.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.			15. Juni 1893.		
	Johann- sen	Bach- mann	Mahlke	Johann- sen	Bach- mann	Strom- berg
Transport.	4513	1966	30	4967	1925	53
70. Hjerting	56	2	—	53	1	—
71. Langetved	38	5	—	44	2	1
72. Kjøbenhoved....	35	3	—	38	3	—
73. Skodborg	106	30	—	113	30	—
74. Grønnebæk	47	11	—	50	9	—
75. Jels	78	17	—	93	26	2
76. Østerlindet	125	9	—	130	6	—
77. Endrupskov....	80	15	—	81	11	—
78. Gram	107	15	—	132	19	—
79. Fol	48	4	—	51	5	—
80. Brændstrup.....	40	9	—	32	10	—
81. Kristiansfelt	21	54	—	30	47	1
	5294	2140	30	5814	2094	57 *)

B. Als og Sundeved.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.			15. Juni 1893.		
	Johann- sen	Bach- mann	Mahlke	Johann- sen	Bach- mann	Strom- berg
1. Sønderborg	250	295	38	320	300	20
2. Augustenborg...	1	80	—	7	67	—
3. Nordborg By ...	65	77	—	79	70	2
4. do. Landsogn...	161	21	—	165	15	—
5. Oxbøl	132	21	—	148	11	1
6. Hagenbjerg	96	57	—	109	47	—
7. Svenstrup	120	38	1	165	16	1
8. Egen Sogn:						
a. Dynneved- Egen	78	15	—	96	13	—
b. Elstrup-Gude- rup	144	36	3	138	39	3
9. Ketting	89	47	—	91	47	7
10. Notmark	168	23	—	189	30	2
11. Adserballe	125	17	—	143	22	1
12. Tandslet	169	15	—	172	19	3
13. Lysabild Sogn:						
a. Lysabild-Sarup	138	22	—	149	22	—
b. Skovby-Viby..	68	20	—	67	25	—
14. Kejnæs	153	8	—	140	12	—
Transport.	1957	792	42	2178	755	40

*) Det officielle Resultat udviste kun 43 socialdemokratiske Stemmer; en Del skrevne Stemmesedler er antagelig blevne kasserede som ugyldige.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.			15. Juni 1893.		
	Johann- sen	Bach- mann	Mahlke	Johann- sen	Bach- mann	Strom- berg
Transport.	1957	792	42	2178	755	40
15. Hørup-Majbøl ...	171	10	—	162	9	9
16. Ulkebøl Sogn:						
a. Ulkebøl-Kjær.	125	20	—	128	21	—
b. Vollerup- Sundsmark ...	94	13	—	97	16	—
17. Dybbøl Nybøl ...	187	33	—	205	44	25
18. Sottrup	178	13	—	218	12	4
19. Ullerup Sogn:						
a. Ullerup-Blans.	186	23	—	229	26	2
b. Avnbøl-Bøge- skov	101	21	—	122	17	2
20. Broager Sogn:						
a. Broager-Mølm	198	45	30	202	42	17
b. Iller-Gammel- gab)	54	13	18	60	19	12
c. Skjelle-Dynt ..	98	28	7	107	21	2
d. Egernsund ...	64	59	20	65	50	23
	3413	1070	117	3773	1032	136 *)

II. Anden Valgkreds.

A. Aabenraa Amt.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.				15. Juni 1893.			
	Johannsen	Jebesen	Adloff	Mahlke	Johannsen	Jebesen	Halben	Mahlke
Aabenraa By ...	225	488	15	46	266	451	41	76
1. Barsmark	55	32	—	4	51	41	—	—
2. Skovby	46	32	—	—	45	32	2	2
3. Løjt Kirkeby ...	66	63	—	31	90	63	—	10
4. Gjenner	107	9	4	16	111	10	3	5
5. Østerløgum	94	42	—	—	97	31	7	—
6. Ris	55	55	1	8	63	37	6	4
7. Brunde	47	62	4	3	41	50	23	8
8. Hjortkjær	69	42	1	7	89	43	4	3
9. Kolstrup	24	59	—	3	26	46	10	4
10. Hønkys	62	16	—	3	82	18	—	1
11. Klovtoft	71	40	—	6	75	40	7	4
12. Bested	52	50	—	—	49	47	—	1
13. Bjolderup	132	60	2	4	139	59	17	2
14. Uge	47	55	3	3	38	41	14	3
Transport.	1152	1105	30	134	1262	1009	134	123

*) officielt Resultat 132.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.				15. Juni 1893.			
	Johansen	Jepsen	Adloff	Mahke	Johansen	Jepsen	Halben	Mahke
Transport.	1152	1105	30	134	1262	1009	134	123
15. Støbbæk....	90	9	—	16	85	12	—	18
16. Felsted	127	21	—	8	152	28	5	15
17. Skovbølgaard ...	90	5	—	12	94	4	1	5
18. Varnæs.....	164	18	1	1	198	22	10	4
19. Graasten	130	100	—	12	130	66	35	25
20. Ringenæs.....	77	85	14	27	73	87	16	30
21. Holbøl	74	77	6	13	78	62	3	11
22. Kværs.....	64	54	—	4	60	54	1	13
23. Søgaard	70	9	—	5	63	11	—	2
24. Kliplev	72	28	1	2	60	35	3	6
	2110	1511	52	234	2255	1390	208	252

B. Flensborg Amt.

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.				15. Juni 1893.			
	Johansen	Jepsen	Adloff	Mahke	Johansen	Jepsen	Halben	Mahke
Flensborg.....	590	1565	882	2540	471	1506	1125	2841
Lyksborg.....	5	67	25	48	4	85	40	39
1. Krusaa	71	48	11	49	49	45	21	68
2. Frydendal	58	17	—	2	60	15	4	—
3. Bov	25	19	11	19	19	14	16	15
4. Nyhus.....	18	16	3	10	12	17	1	10
5. Harreslev.....	59	24	2	66	44	30	1	69
6. Frøslev.....	50	20	—	5	42	27	—	4
7. Timmersig.....	34	5	24	10	22	18	1	11
8. Hanved.....	10	15	25	24	8	24	19	6
9. Hyllerup.....	22	31	20	11	9	20	31	12
10. Valsbøl.....	17	6	37	12	21	8	20	15
11. N.-Haksted	—	15	11	1	—	28	—	—
12. Lindaa	—	5	20	1	—	5	18	—
13. Risbrig.....	—	22	3	—	—	15	3	1
14. Skovlund.....	12	27	8	7	6	16	19	1
15. Hørup.....	—	10	18	—	—	38	—	1
16. Vikro	9	11	41	5	10	25	10	6
17. Lille-Vi	—	5	21	1	—	19	1	1
18. Skovbøl	—	9	24	3	—	1	17	6
19. Sillerup	—	11	48	8	—	20	10	—
20. Vanderup.....	—	31	48	12	2	38	35	15
21. Jørl.....	—	21	56	3	—	22	46	2
Transport.	980	2000	1342	2837	779	2034	1438	3123

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.				15. Juni 1893.			
	Johannsen	Jebesen	Adloff	Mahlke	Johannsen	Jebesen	Halben	Mahlke
Transport.	980	2000	1342	2837	779	2034	1438	3123
22. Janneby	—	16	36	1	—	21	26	2
23. Solderup	—	43	20	—	—	32	24	1
24. S.-Haksted.....	—	51	3	1	—	21	34	—
25. Jerrishøj	1	23	20	6	2	17	27	9
26. Eggebæk	—	29	33	13	—	14	42	3
27. Tarp	1	5	59	8	1	7	53	14
28. Bilskov.....	14	21	8	7	10	31	12	4
29. Barderup	12	28	12	21	10	25	21	14
30. Oversø	5	31	35	29	6	26	41	10
31. Siversted.....	—	26	36	1	3	53	19	—
32 S.-Smedeby	—	14	49	4	—	29	22	4
33. Freienwill	12	61	26	15	14	66	21	4
34. St.-Solt.....	1	32	68	11	—	18	77	4
35. Bistoft	—	29	15	—	—	35	14	—
36. Estrup	—	25	22	4	—	30	13	6
37. Bokholm.....	16	26	9	42	13	19	10	21
38. Munkbrarup	—	44	18	5	—	41	25	5
39. Rydde	—	34	4	6	3	26	2	3
40. Oksbøl	5	31	8	20	—	35	15	17
41. Adelby	8	28	21	89	10	37	18	84
42. Engelsby	3	30	5	53	9	33	6	61
43. Tostrup	4	32	3	11	—	34	5	8
44. Kilseng.....	19	32	14	107	22	50	22	116
45. Rylskov	2	46	3	1	—	54	7	3
46. Hyrup.....	13	66	13	8	3	80	13	6
47. Husby	—	110	23	1	1	126	14	3
48. Oksager	—	36	24	—	1	45	22	1
49. Oksagerskov	—	19	34	3	—	16	33	1
50. Grumtofte	—	85	12	1	—	87	19	3
51. Langballe	5	78	9	3	1	99	1	3
52. Dollerup.....	—	118	10	9	—	114	25	7
53. Vesterskov	3	55	6	10	9	59	4	4
54. Svendsby.....	—	42	40	6	—	43	35	3
55. Fladsby	—	49	28	3	—	62	14	3
56. Søende	1	59	56	2	1	69	42	4
57. Petersborg	—	69	20	1	—	66	14	1
58. Sørup	—	69	52	4	—	78	27	20
59. Sterup	3	129	32	11	1	125	82	4
60. Grønholt	—	45	17	3	—	45	15	3
61. Kalley	5	70	27	1	1	85	22	1
62. Kværn	—	82	52	11	1	100	47	5
63. Nykirke	3	30	2	2	3	25	7	—
64. Stenbjærg.....	—	32	78	14	1	49	57	14
65. Bredegade.....	13	52	53	11	15	62	60	1
66. Eskris.....	—	93	10	7	—	83	21	3
Transport.	1129	4125	2465	3406	920	4306	2568	3605

Valgdistrikt:	20. Februar 1890.				15. Juni 1893.			
	Johannsen	Jebesen	Adloff	Mahlke	Johannsen	Jebesen	Halben	Mahlke
Transport.	1129	4125	2465	3406 ¹	920	4306	2568	3605
67. Gelting.....	—	55	85	28	1	82	54	26
68. Stenderup.....	—	41	14	10	—	50	7	2
69. Runtofte.....	—	20	29	15	—	50	19	2
70. Berrishave.....	—	42	9	5	—	60	3	5
71. Gulde.....	—	20	20	3	—	44	8	—
72. Fuglsang.....	1	10	55	6	2	31	44	6
73. Hvidkilde.....	—	26	15	6	—	45	4	9
74. Brunsholm.....	—	16	19	7	—	26	14	1
75. Kobbelled.....	—	31	14	4	—	32	11	6
76. Nisvraa.....	—	33	11	6	—	44	12	—
77. L-Sandbæk.....	—	33	35	28	2	21	33	35
78. Studebøl.....	—	14	29	17	—	18	34	17
79. Rabøl.....	—	5	23	11	—	9	25	19
80. Svakketorp.....	—	22	14	3	—	16	25	9
81. Prisholt.....	—	12	31	2	—	24	25	3
82. Dyttebøl.....	—	42	10	4	—	37	14	9
83. Pommerby.....	—	48	17	30	—	52	41	9
84. Maasholm.....	1	14	16	45	—	16	13	46
85. Hasselbjerg.....	—	55	24	19	—	62	33	11
	1131	4664	2935	3655	925	5025	2987	3820

III. Fjerde Valgkreds.

Tønder Amt.

Valgdistrikt:	20. Febr. 1890.				15. Juni 1893.				
	Johannsen	Seelig	Francke	Bendrup	Johannsen	Feddersen	Seelig	Lange	Koenen
Tønder.....	19	253	228	32	21	200	36	151	86
Højer.....	9	56	48	3	6	52	11	61	5
Løgumkloster..	71	15	134	—	65	77	37	5	6
1. Saksborg.....	68	11	63	—	30	63	1	15	2
2. Bylderup.....	90	6	33	—	82	41	—	8	—
3. Østerhøjst.....	62	1	53	—	52	64	—	—	—
4. Jejsing.....	69	9	62	—	63	74	1	4	2
5. Ellum.....	41	1	17	—	39	14	2	—	1
6. Nørreløgum.....	44	3	91	—	42	72	6	—	—
7. Ravsted.....	50	—	76	—	43	69	3	2	—
8. Tinglev.....	63	28	101	—	25	114	—	28	1
9. Abild.....	47	8	49	—	45	51	1	9	1
10. Toft.....	40	9	14	—	38	15	—	3	—
Transport.	673				551				

Valgdistrikt:	20. Febr. 1890.				15. Juni 1893.				
	Johannsen	Seelig	Francke	Bendrup	Johannsen	Feddersen	Seelig	Lange	Koenen
Transport.	673				551				
11. Ballum	151	—	10	—	136	13	—	—	—
12. Bredebro	137	2	51	—	142	47	2	6	—
13. Østerby	141	7	14	—	171	24	2	5	—
14. Døstrup	156	1	12	—	170	15	5	—	2
15. N. Sejerslev .	104	—	30	—	92	26	1	—	3
16. Møgeltønder .	148	—	9	—	141	17	—	—	—
17. Skast	102	—	2	—	92	5	—	—	—
18. Kongsmark ..	96	6	19	—	76	20	—	—	—
19. Ruddøl	—	49	16	—	—	28	—	38	—
20. Sød	1	40	25	—	1	45	—	8	1
21. Tønder Sl....	—	8	15	—	—	13	1	3	4
22. Braderup	—	29	35	1	1	25	5	12	1
23. Karlum	—	—	—	—	—	60	—	4	—
24. Enge	—	16	77	—	—	101	2	5	—
25. Stedsand	—	7	96	—	—	83	—	18	—
26. Humtrup	—	38	31	—	—	36	—	8	1
27. S. Løgum	—	34	68	7	1	86	—	8	—
28. Klægsbøl	—	33	77	—	—	63	1	3	—
29. Ladelund	—	3	20	34	9	33	—	20	—
30. Læk	—	69	100	10	—	138	33	11	—
31. Agtrup	—	12	59	—	—	72	10	1	—
32. Stadum	—	—	—	—	—	42	—	—	—
33. Medelby	8	12	80	—	12	63	—	1	—
34. Aventoft	—	—	—	—	—	49	—	38	2
35. Dedsbøl	—	78	29	3	—	34	28	7	1
36. Embsbøl	—	—	—	—	—	114	—	8	1
37. G. Horsbøl ..	—	—	—	—	—	44	1	1	—
38. Faartoft	—	22	62	—	—	66	—	20	—
39. Ø. Klagsbøl .	—	—	—	—	—	22	—	5	—
40. Neudorf	—	27	28	—	—	98	—	7	—
41. Lindholm ...	1	110	118	13	—	94	—	42	—
42. Fegetasch ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43. Nibøl	—	34	211	4	—	172	6	31	2
44. Risum	—	—	—	—	—	81	2	12	—
45. G. Chr. Alb. Kog	—	—	—	—	—	134	—	2	—
46. Øvenum	—	27	76	—	—	37	22	22	6
47. Niblum	—	—	—	—	—	63	6	14	—
48. Oldsum	9	26	52	—	2	—	—	40	6
49. Nebel	—	19	66	—	—	72	2	15	—
50. Keitum	—	—	—	—	—	118	1	36	27
51. Morsum	—	—	—	—	—	37	—	27	1
52. Vesterland ...	—	1	99	23	—	271	25	36	82
Vyk	—	32	59	—	—	26	—	76	—
		(1727 *)			(1597 **)				

*) det officielle Resultat var 1724.

***) det officielle Resultat var 1596.

Hovedresultatet er 14,363 danske Stemmer i 1893 mod 13,672 i 1890 og 12,360 i 1887.

Af Kandidaterne tilhører Bachmann, Jebsen, Francke og Feddersen Regeringspartierne, Adloff, Halben, Seelig og Lange det tyskfrisindede Parti og Mahlke, Bendrup, Stromberg og Koenen det socialdemokratiske Parti.

Sammenstilles Valgresultaterne fra 1890 og 1893 får vi følgende Fremgang henholdsvis Tilbagegang for de forskjellige Partier:

Amt:	Danske		Tyske		Soc.-Demokr.	
	vundet	tabt	vundet	tabt	vundet	tabt
Haderslev.....	520	—	—	46	13	—
Åbenrå.....	145	—	35	—	8	—
Sønderborg.....	361	—	—	37	15	—
Tønder Nørreamt *).	—	137	45	—	20	—
Flensborg.....	—	206	402	—	175	—

Disse Tal fremkalder ganske naturligt en Række Spørgsmål om Årsagerne til Vinding og Tab. Dagspressen har allerede besvaret Spørgsmålene i forskjellige Retninger. Hvad den stærke Tilvækst af danske Stemmer angår, har man fra tysk Side ment, at den udelukkende skyldes naturaliserede Optanter, hvad den danske Presse selvfølgelig ikke har villet indrømme. Man har påstået, at der var bleven 1600 Optanter naturaliserede siden Valget i 1890. Dette er ikke Tilfældet. I Virkeligheden er der optaget følgende Antal Optanter i tysk Undersåtsforhold i de senere År: 1888: 18, 1889: 101, 1890: 472, 1891: 284, 1892: 327, ialt 1202.

Disse Tal gjør Krav på at være strengt nøjagtige. Af disse Optanter har nogle allerede deltaget i Valget 1890; enkelte har bevislig stemt på tyske Kandidater og

*) desuden har Danskerne vundet 9 St. i Tønder Sønderamt.

en stor Del har ikke deltaget i Valget, for det meste på Grund af aftvungne Løfter. Vi træffer vistnok noget nær det rigtige, når vi antager, at henved 100 af disse Optanter har deltaget i Valget 1890, at 50 har stemt på tyske Kandidater, at et lignende Antal er døde eller har været syge eller fraværende og at mindst 30 pCt. af Resten ikke har deltaget i Valget. Der bliver da ca. 700 Optanter + et tilsvarende Antal af de, der er naturaliserede i de første Måneder af 1893, som antagelig vil have afgivet danske Stemmer den 15. Juni. Af disse vil atter henved en Trediedel bo i Flensborg og Tønder Amter og vi vil da som endeligt Resultat kunne fastsætte, at noget nær Halvdelen af de 1026 Stemmer, som Danskerne har vundet i Haderslev, Åbenrå og Sønderborg Amter skyldes Optanter. — En nærmere Undersøgelse af Forholdene i et Par af de Valgdistrikter, hvor der er bleven særlig mange Optanter naturaliserede, og hvor den danske Fremgang har været størst, fører til samme Resultat. I Ullerup-Blans i Sundeved og Branderup i Haderslev Vesteramt, hvor vi vandt 43 henholdsvis 45 Stemmer har 27 henholdsvis 22 Optanter deltaget i Valget. I Ullerup-Blans har mindst én Optant stemt tysk, tilbage bliver her mindst 17 på anden Måde vundne Stemmer og i Branderup mindst 23 på anden Måde vundne Stemmer. Disse Distrikter hører til dem, der utvivlsomt har givet os det største Tilskud af Stemmer ved Optanter. Anderledes i Byerne. I Sønderborg har kun to Optanter deltaget i Valget; tilbage bliver mindst 68 på anden Måde vundne Stemmer og i Åbenrå har kun tre Optanter deltaget i Valget; tilbage bliver mindst 38 på anden Måde vundne Stemmer. Dette er Distrikter, som giver et særligt lille Tilskud af Stemmer

ved Optanter. Hermed er Grænsen draget til begge Sider, og det før nævnte Resultat bliver ikke kuldkastet men vinder i Sandsynlighed derved.

Bortset fra Optanterne har vi altså en Fremgang af ca. 500 Stemmer i Nordslesvig. Dette må kaldes meget tilfredsstillende, når vi tager Hensyn til forskellige Forhold, som gjør, at vor Fremgang i Virkeligheden er større, end Valget udviser. Sommertiden er ingen heldig Valgtid for os, fordi mangfoldige Vælgere da tilbringe seks Dage ugentlig på langt bortliggende Arbejdspladser og for en stor Del sysselsat med bundet kollektivt Arbejde. Dette Forhold har medført Nedgang eller ringe Fremgang i mange Valgdistrikter, således f. E. på Rømø på Grund af Søfolkernes Fraværelse, i en Række Distrikter mellem Haderslev og Åbenrå Fjord på Grund af Tørveskjæringen på de store Moser omkring Gjenner Bugt og i Strøget nord for Flensborg Fjord på Grund af Teglværksarbejdet. Dette sidste har atter gavnet Tyskerne og Socialdemokraterne meget i Sundeved, hvor deres Rækker blev betydeligt forstærkede af Lippe-Detmolder, som kan deltage i Valget, fordi de har fast Ophold her i Sommertiden, mens den indfødte Arbejderstand tilbringer Søndagen i sin Hjemstedskommune og derfor skal stemme i det manges Gang flere Mil bortliggende Valgdistrikt, hvortil den hører.

Et andet Forhold, som har tilføjet os et ret betydeligt Tab ved dette Valg, er den ny Alderdoms- og Invaliditetsforsikring. Alle de Vælgere, der modtager Alderdoms- og Invaliditetsforsikring fik tyske Stemmesedler tilsendte i lukket Kouvert, mange Steder tilsyneladende fra Avtoriteterne, og tyske Agitatorer talte med Virkning om, at de kunde miste Understøttelsen ved at stemme dansk. Disse gamle Mænd hører

ikke til vore modigste og mest oplyste Vælgere og mange af dem lod sig derfor trods Modforestillinger fra dansk Side bevæge til at blive hjemme på Valgdagen. Dette Forhold har navnlig spillet en stor Rolle på de mere truede Egne, således den nordøstligste Del af Tønder Amt.

Endelig må man tage Hensyn til det Tab, som Befolkningens stærke Aftagen tilføjer os. Befolkningen i Haderslev, Åbenrå og Sønderborg Amter er gået ned fra 118,015 i 1885 til 115,530 i 1890. Det vil med andre Ord sige: Befolkningen i disse Amter aftager for Tiden med 300 Individuer årlig. Af hver seks Indbyggere er en Vælger. Alene Udvandringsoverskudet har således tilføjet os et Tab af mindst 150 Stemmer i disse Amter fra 1890 til 1893, og dette Tab har vi måttet udjævne, inden der blev Tale om Fremgang. Når Valgresultatet fra den 15. Juni ses mod denne Baggrund, kommer det først i ret Belysning.

Vort Tab i Flensborg Amt kom ikke uventet. Modersmålets Undertrykkelse i det egentlige Nordslesvig afføder et stærkt voksende nationalt Røre og afgiver en tilnærmelsesvis ligeså god Basis for Valgagitationen, som Pragfredens § 5 afgav ved de første Valg. Denne Faktor findes ikke i de sydligere Egne og i Flensborg By, hvor på den anden Side det, der fortrinsvis har båret det danske Sindelag hidtil, Loyalitetsfølelsen og Retsbevidstheden i deres oprindelige Former, svinder fra År til År med den gamle Slægt. Der er dog ingen Tvivl om, at de danske Stemmetal i disse Egne, navnlig i Flensborg By, vil kunne stige betydeligt under særlige Forhold, fordi megen Danskhed her holder sig skjult ved sædvanlige Valg.

I Tønder Amt kom vort Tab lidt overraskende. Det falder også der fortrinsvis på de sydligere Strøg og er

navnlig betydeligt i Burkal og Tinglev Sogne. Grunden hertil må særlig søges i en pietistisk Sekt „Bornholmernes“ stærke Udbredelse i de senere År. „Bornholmernes“ Ordførere præker Ikke-Deltagelse i Valget, fordi Politik er Djævelskab, og navnlig i Slogs Herred, hvor vi på ikke få Punkter savner energiske lokale Førere, har de i denne Henseende haft Held med sig. Ved Siden deraf har navnlig Arbejderstandens stærke Udvandring fra dette Amt øvet en ikke ringe Indflydelse, så meget mere, som den efter en stor Målestok erstattes af Østpreussere. Endvidere må man tage i Betragtning, at der fra dansk Side gjordes særlig store Anstrængelser i Tønder Amt i 1890, både af Centralledelsen og af de lokale Førere, fordi Danskerne i dette Amt ikke havde deltaget i Valget 1887. Det Stemmetal vi denne Gang nåede i Tønder Amt, er endnu 350 større end i 1884, da der kun blev afgivet 1246 danske Stemmer. Set i Forhold dertil betyder Tabet ikke så meget.

Tabet af tyske Stemmer i Haderslev og Sønderborg Amter, som ikke engang opvejes af de vundne Stemmer i Åbenrå og Tønder Nørreamt, er en af Valgets glædeligste Fremtoninger. Den tyske Embedsstand er bleven forøget i de sidste tre År, den tyske Centralforening har gjort store Anstrængelser før Valget for at tjene de gyldne Sporer, men de tyske Stemmer er desuagtet „skrumpet ind“ som „Reichsbote“ siger. Forklaringen af dette Særsyn ligger snublende nær: Hjemmetyskerne i Nordslesvig har ikke Ævne til at forplante det tyske Sindelag til den opvoksende Slægt. De må høste de samme bitre Erfaringer i Nordslesvig, som vi i Mellemslesvig, hvor Sprog og Sindelag ikke falder sammen. Jeg kan nævne Snese af unge danske Vælgere, som er udgåede fra tysksindede men dansktalende

Hjem og blandt disse atter udpege Førere, som vi skatter højt og vore Avtoriteter kjender godt.

Tyskheden i Nordslesvig betyder i Virkeligheden ikke meget, når man ser bort fra Embedsstanden, end ikke på Steder s. f. E. Toftlund, Skjærbæk og Bredebro, der ellers volder Tyskerne særlig Glæde, hvad følgende lille Analyse af Tyskheden i disse Byer, som skyldes cand. mag. H. V. Clausen, kan vise.

Valgdistrikt:	15. Juni ialt afgivet tyske St.	af disse antagelig afgivet		
		a. af Embedsmænd	b. af Indvandrede	c. af Frygtfor at miste Brød.
Toftlund....	53	34	3	7
Skjærbæk ..	66	31	10	18
Bredebro ...	55	37	5	?

Tilbage bliver der af uafhængige indfødte Vælgere, som af Overbevisning har stemt tysk 9 i Toftlund, 7 i Skjærbæk og højst 13 i Bredebro. Tag blot Embedsstanden bort i disse Byer, og den tilsyneladende kraftige og sejerrige Tyskhed vil da også her vise sig som tæringssyg.

Tyskernes Vinding i Flensborg Amt kan ved første Øjekast synes stor, men Amtets (Byens) Folkemængde vokser betydeligt (med 637 årlig fra 1885—90) og denne Tilvækst må selvfølgelig under de derværende Forhold komme den tyske Nationalitet tilgode. Dertil kommer, at de to tyske Kandidaters indbyrdes Kamp har gjort, at der er afgivet betydeligt flere Stemmer i mange Valgdistrikter i Angel i år end i 1890.

I Valgdistrikterne 1--10 Kruså, Frydendal, Bov, Nyhus, Harrislev, Frøslev, Timmersig, Hanved, Hyllerup og Valsbøl, hvorfra de fleste danske Stemmer i Amtets Landdistrikter stammer, blev der afgivet

1890	1893	1893
364 danske St.	286 danske St.	÷ 78 danske St.
334 tyske St.	332 tyske St.	÷ 2 tyske St.
248 sociald. St.	210 sociald. St.	÷ 38 sociald. St.

Om vort Tab end har været forholdsvis stort i disse Egne, så har det dog, som disse Tal viser, heldigvis ikke bevirket en tilsvarende Fremgang for Tyskerne og Socialdemokraterne. Vore Modstandere møder tvertimod også med Tab i Stedet for Vinding for disse Egenes Vedkommende, hvor Deltagelsen i Valget i det hele har været betydelig mindre i år end i 1890. — Rigsdagens Opløsning med de hurtigt påfølgende Valg umuliggjorde denne Gang i Modsetning til det almindelige Valg i 1890 en omhyggelig i det enkelte gående personlig Valgagitation.

Socialdemokraterne har Grund til at være utilfredse med Valgets Udfald i Nordslesvig. I Flensborg By er de sikkert allerede nu nået til Grænsen af, hvad de kan håbe at vinde. Deres Tilvækst i denne By i de sidste tre År er en naturlig Følge af Arbejderstandens Forøgelse. I Flensborg og Åbenrå Amts Landdistrikter og i Sønderborg By har de tabt Stemmer. I Haderslev, Sønderborg og Tønder Nørreamts Landdistrikter har de vundet nogle få spredte Stenmer, ringe Frugter af en med stor Energi og store Ofre systematisk gennemført Valgagitation.

Dette er glædeligt, ligesom det på den anden Side også er glædeligt, at den tyske Agrarbevægelse, som vistnok ikke er uden Skyld i vort Tab i Flensborg Amt, er standset ved Tærskelen til Nordslesvig. Vi har med Held bekæmpet disse Bevægelser, og vi vil også fremdeles hensynsløst bekæmpe alle på egoistiske Standsinteresser grundede politiske Bevægelser i Nordslesvig, og stræbe efter at holde den danske Befolkning samlet i gjensidig Fordragelighed

under vor gamle Fane. Vi tvivler ikke om, at dette også vil lykkes i Fremtiden.

Det sidste Valg viser i endnu stærkere Grad end Valget i 1890, at Tyskhedens Tilbagegang i den indfødte nordslesvigske Befolkning er kronisk, når vi ser bort fra enkelte Strøg på Grænsen af Mellemslesvig, mens vor Stilling er urokkelig og vor Fremgang for Tiden fast og sikker i det egentlige Nordslesvig.
